N°. 151. 1854.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DONDERDAG 29 JUNIJ.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

(Staatsblad n°. 94.) *BESLUIT van den 25den Junij* 1854, (Staatsblad n°. 94), *waarbij de gemeente* Roozendaal *wordt opengesteld als expeditie- en betalingskantoor voor goederen in- en uitgaande langs den spoorweg van* Antwerpen *naar* Roozendaal, *en aanwijzing van dien weg als heerbaan.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien, dd. 28 Junij 1854, n°. 64, in- en uitgaande regten;

Gelet op de artt. 37, 38, 42, 66 en 75 der algemeene wet van den 26sten Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38);

Herzien het Koninklijk besluit van den 12den Junij 1839 (*Staatsblad* n°. 22,

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het kantoor te *Roozendaal* aan te wijzen als expeditie-kantoor voor het inkomen en als kantoor van laatste visitatie bij het uitgaan langs den spoorweg van *Antwerpen* naar *Roozendaal*, overeenkomstig de artt. 37, 66 en 75 der bovengenoemde algemeene wet, met uitzondering nogtans wat betreft den uitvoer van binnenlandsch gedistilleerd.

Art. 2. Hetzelfde kantoor tevens aan te wijzen als kantoor van betaling bij het inkomen langs den bedoelden spoorweg, overeenkomstig art. 42 der meergenoemde algemeene wet.

Art. 3. Bij den in- en uitvoer, ingevolge art. 38 der hierboven genoemde algemeene wet, den zoo even genoemden spoorweg van af de Belgische grenzen tot aan *Roozendaal* als route of heerbaan aan te wijzen, doch uitsluitend voor den vervoer met wagens voor den ijzeren spoorweg ingerigt.

Art. 4. De bovenstaande bepalingen in werking te doen treden op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staats-courant*, waarin dit besluit geplaatst wordt.

Onze Minister van Finantien is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staats-courant* zal worden opgenomen.

Het Loo, den 25sten Junij 1854.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VROLIK.

Bij Koninklijk besluit van den 5den Junij 1854, n°. 13, is de gegageerde sergeant van het Indisch leger *J. Smit*, ter zake zijner verrigtingen ter Westkust van Sumatra in 1838, benoemd tot ridder van de Militaire Willems-orde der 4de klasse.

Bij besluit van 19 Junij jl., n°. 61, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan mr. *J. W. J. de Vos van Steenwijk*, op zijn verzoek, eervol ontslag te verleenen als burgemeester van Nijeveen en als plaatsvervanger van den kantonregter in het kanton Meppel.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Junij 1854, n°. 36, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Nederweert de heer *F. J. Janssens*, thans ontvanger der in- en uitgaande regten te Hekkens.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Junij 1854, n°. 37, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Oud-Beijerland c. a. de heer *J. J. Neederveen*, thans ontvanger derzelfde middelen te Akkrum.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Junij 1854, n°. 38, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Brunssum c. a. de heer *H. R. A. de Bergh*, thans commies der 1ste klasse bij 's Rijks belastingen te Dussen.

Bij Koninklijk besluit van den 18den Junij 1854, n°. 70, is op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den luitenant-kolonel der artillerie van het Indische leger, laatst adjudant van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie in die gewesten, *J. Verthalen*, thans met verlof hier te lande, verleend een eervol ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen en tevens vergunning verleend tot het blijven dragen van de activiteits uniform van het wapen der artillerie in Oost-Indie.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

TURKIJE.

In den officielen Franschen *Moniteur* is gisteren een telegraphisch berigt uit Weenen van den 26sten dezer medegedeeld, waardoor de tijding van den aanstaanden aftogt der Russische troepen uit Turkije in groote mate bevestigd wordt, hoewel daarin niet uitdrukkelijk wordt gezegd dat zij ook geheel Moldavie zullen ontruimen. Dat berigt luidt aldus: »De belegering van Silistria is opgeheven. Het Russische leger is in massa op den aftogt uit Wallachye over Foktschany en Burlany (van welke twee steden de eerste nabij de grens tusschen Moldavie en Wallachye en de andere te halver wege tusschen die grens en Jassy, de hoofdstad van Moldavie, gelegen is). Het is stellig bepaald dat de Oostenrijksche troepen in Wallachye zullen trekken; de generaal Coronini staat met twee Oostenrijksche divisien gereed om zich langs den Donau naar Bucharest te begeven. Een Oostenrijksch kolonel begeeft zich naar het hoofdkwartier van Omer-Pacha, om met de opperbevelhebbers der Fransche en Engelsche troepen in overleg te treden ten aanzien van de troepenbewegingen."

Volgens een particulier berigt uit Bucharest, hetwelk door den Parijschen *Constitutionnel* wordt medegedeeld, werd aldaar verzekerd dat het hoofdkwartier der Russische krijgsmagt naar Darmanza, aan de overzijde van den Pruth, op Russisch grondgebied, zou worden overgebragt.

— In een brief uit Weenen van den 24sten dezer, dien de *Independance Belge* van haren berigtgever ontvangen heeft, wordt verzekerd dat niet vóór den 2den Julij een formeel antwoord uit St. Petersburg verwacht werd op Oostenrijks aanmaning om de Russische troepen van het Turksche grondgebied te verwijderen.

Daarentegen heeft de Londensche *Times* een berigt uit Weenen ontvangen, volgens hetwelk aldaar den 25sten Junij een antwoord uit St. Petersburg aangekomen was, inhoudende dat Rusland ten gevalle van Oostenrijk gezind was zijne troepen van het Turksche grondgebied te verwijderen.

— Volgens een berigt uit Varna van den 15den dezer, was de Hertog van Cambridge aldaar den vorigen dag aangekomen met de eerste divisie Britsche troepen.

DUITSCHLAND.

Volgens eene telegraphische mededeeling uit Berlijn zou de *Preussische Correspondenz* van den 27sten dezer berigten, dat alle overige Duitsche Staten tot het Oostenrijksch-Pruissische verbond zijn toegetreden. Zóó stellig luidt het berigt van het half-officiele orgaan der Pruissische Regering intusschen niet; men leest in hetzelve het volgende:

» Wij hebben onlangs de hoop te kennen gegeven, dat de Duitsche regeringen aan de uitnoodiging, om tot het verdrag van 20 April toe te treden, gehoor geven en aan de beide groote mogendheden hare medewerking tot verzekering der gemeenschappelijke belangen in den zin van dat verdrag niet weigeren zouden. Met genoegen vernemen wij thans, dat onze hoop hare vervulling te gemoet gaat. Er valt niet meer aan te twijfelen, dat de overige Duitsche Staten het tusschen Oostenrijk en Pruissen gesloten verbond door eene verklaring van toetreding zullen volmaken, en dat bij gevolg de krachten van Duitschland in eensgezinde zamenwerking voor eene bevredigende oplossing van de Oostersche verwikkelingen zullen worden dienstbaar gemaakt."

De Berlijnsche *Zeit* meldt onder dagteekening van 27 Junij: » Er is nog geenszins bevel gegeven tot het mobielmaken van het leger, gelijk van elders gemeld wordt; daarentegen bestaat het voornemen, thans reeds tot den aankoop van paarden over te gaan. Voor het tegenwoordige heeft men daarbij hoofdzakelijk de paarden voor de artillerie op het oog."

ENGELAND.

De Londensche *Times* van jl. Maandag zegt in een hoofdartikel: » Lord Aberdeen heeft Vrijdag jl. aangekondigd dat hij in de zitting van het Hoogerhuis van heden avond ophelderingen zal geven omtrent zijne rede van jl. Dingsdag. Hij erkent alzoo zelf dat die rede opheldering behoeft; en wij hopen dat hij, door het overleggen der depêche waarin de door het Britsche gouvernement tijdens den vrede van Adrianopel in 1829 gevolgde staatkunde aangewezen wordt, het wantrouwen zal kunnen wegnemen hetwelk door zijne jongste redevoering in het Huis der Lords is opgewekt. Die redevoering was in strijd met de door het Hoogerhuis eenparig toegejuichte gezegden van andere sprekers, met de overtuiging van het gansche land en met de staatkunde zijner eigene ambtgenooten. Zij is in alle kringen van de politieke wereld en van de burgerlijke zamenleving hier te lande scherp gelaakt; in het Lagerhuis werd aanstonds een voorstel gedaan tot berisping van den eersten minister der kroon, hetwelk op de dagorde voor morgen is geplaatst; en wij vernemen dat er waarschijnlijk openbare meetings zullen gehouden worden om het afkeurend oordeel des publieks te doen kennen.

» Het is uiterst dwaas en gevaarlijk, eene taal te voeren die strekt om aan ons land in het oog van Europa een voorkomen van weifelmoedigheid te geven en om een bedriegelijk vertrouwen op onderhandelingen, die thans eene onmogelijkheid zijn, te doen ontstaan. Eens den oorlog ondernomen hebbende, behooren wij dien door te zetten en de middelen om op nieuw zulk een geschil te doen oprijzen aan den vijand te ontwringen. Na al hetgeen gebeurd is, vereischen het bestaan van het Turksche rijk en de onafhankelijkheid van het Oosten eene geheele

herziening der vroeger tusschen Rusland en de Porte gesloten verdragen onder het toezigt van de overige Europesche mogendheden, de vrijheid der scheepvaart op den Donau met zekerheid voor de bevaarbaarhouding der Donau-monden of voor het aanleggen van een scheepvaart-kanaal door de Dobrudscha, de vernietiging van Ruslands uitsluitende magt over de Zwarte zee, en de onafhankelijkheid der Circassische kust, die thans door ons is erkend. In vergelijking met deze vraagpunten, die uit het oorspronkelijke geschil opgerezen en thans onafscheidelijk met het zelve verbonden zijn, is de blootte ontruiming der Donau-vorstendommen eene vraag van tijdelijk belang, die overgelaten mag worden aan de Duitsche mogendheden, welke den Donau en zijne takken niet in het Russische rijk kunnen laten inlijven. Doch wanneer Rusland de vier evengenoemde eischen toegaf, zou het op vier gewigtige punten de positie verzwakken waarin het vóór den oorlog stond, en daartoe zal het voorzeker niet dan door dwang kunnen gebragt worden.

» Er zijn dwaze geruchten in omloop van onderhandelingen, van een congres hetwelk te Weenen tot regeling der Oostersche aangelegenheid gehouden zou worden, van de bemiddeling der Duitsche mogendheden, en van eenen vrede die de zaken weder zou brengen op denzelfden voet als vóór den oorlog. Het is niet te denken dat lord Aberdeen met zijne langdurige ervaring de dwaling zou kunnen begaan van het begin des oorlogs voor het eind te nemen. Doch al mogt zelfs bij den eersten minister eenige gedachte bestaan aan de hervatting der onderhandelingen op den grondslag der tot nog toe bestaande orde van zaken, blijkbaar is er geen onder zijne ambtgenooten die in zulke verwachtingen of voornemens deelt. Al hetgeen in den laatsten tijd door lord Clarendon, door den hertog van Newcastle en door lord John Russell in het openbaar gezegd is, bewijst dat, indien zoodanige inzigten ergens in de daad mogten bestaan, het gouvernement althans niet gezind is daarnaar te handelen. Maar het Huis der Gemeenten en de natie mogen verlangen dat er geen zweem van onzekerheid blijve bestaan omtrent een punt van zoo groot gewigt voor den uitslag van den door ons aangevangen strijd."

De ophelderingen, waarvan in den aanvang van het bovenstaande artikel sprake is, zijn jl. Maandag avond in het Hoogerhuis door lord Aberdeen gegeven, en derzelver zakelijke inhoud is ons reeds door telegraphische mededeelingen bekend. De eerste minister hield vol, hetgeen hij vroeger had gezegd, dat Rusland bij den vrede van Adrianopel, betrekkelijker wijze gesproken, weinig grondgebied had aangewonnen, en dat het sedert dien tijd in zijne handelwijze jegens Turkije geen sterke zucht naar vergrooting van grondgebied had aan den dag gelegd, daar het veeleer naar uitbreiding van zijn politieken invloed streefde; dat van Ruslands aanvallen op Turkije geen groot gevaar voor Europa's veiligheid en vrijheid te duchten was; dat men nimmer het oor voor vredesvoorstellen mogt sluiten; en dat het van den loop des oorlogs afhankelijk was met welke vredesvoorwaarden Engeland genoegen zou kunnen nemen. Doch tot wegneming der verkeerde opvattingen, waartoe zijne rede stof had gegeven, voegde hij er bij, dat hij het verdrag van Adrianopel, waardoor de betrekking tusschen Rusland en Turkije sedert 25 jaren bepaald was, eene voor Turkije en Europa noodlottige schikking achtte, gelijk hij ze reeds in 1829 in een thans openbaar gemaakt staatstuk had genoemd; dat hij dan ook geenen vrede wilde door welken Turkije weder in den toestand zou komen waarin het door dat vredesverdrag was gebragt, maar eene nieuwe regeling wenschte die de onafhankelijkheid en integriteit van Turkije wezenlijk handhaafde en waarborgde, eene regeling die men niet anders van Rusland zou kunnen verwerven dan door den oorlog met de uiterste kracht door te zetten.

Lord Clanricarde en lord Beaumont verklaarden met de ophelderingen van den eersten minister geen genoegen te kunnen nemen. De eerste zeide dat lord Aberdeen eene oude genegenheid had voor absolute regeringen, en dat een man van zoo veel voortvarendheid en zoo bekende gehechtheid aan constitutionele staatsbegrippen als lord Palmerston had behooren te worden belast met de leiding van den oorlog tegen Rusland. Lord Beaumont zeide te vreezen dat het Britsche gouvernement in onderhandelingen tot herstel des vredes zich zou laten leiden door de raadgevingen van Oostenrijk of eigenlijk door de raadgevingen van een beroemden staatsman, tot een voorbijgeganen tijd behoorende, die thans wederom grooten invloed op Oostenrijks staatkunde scheen te hebben. Op dezen laatsten wenk antwoordde lord Aberdeen dat er tusschen hem en den gewezen Oostenrijkschen staatskanselier, vorst Metternich, sedert achttien maanden geene gedachten-wisseling had plaats gehad; hij voegde er echter bij, dat de raad van dien grijzen staatsman voor Oostenrijk ook nu van groot nut zou kunnen zijn en door het Weener kabinet, naar hij hoopte, steeds zou worden gevraagd.

Lord Brougham zeide te hopen dat de beide Westersche mogendheden zich niet zouden gebonden achten door eenige afspraak die te Weenen tusschen Rusland en de beide Duitsche mogendheden mogt gemaakt zijn of worden; want wat ook door Pruissen of Oostenrijk uit hun oogpunt voldoende mogt worden geacht, Frankrijk en Engeland mogten de wapenen niet nederleggen alvorens degelijke waarborgen te hebben verkregen tegen Ruslands streven naar magtsvergrooting. Niet van meening zijnde dat de eerste minister berisping of bepaalde afkeuring verdiend had, besloot hij met deze verklaring voor te stellen: » De ophelderingen van lord Aberdeen gehoord hebbende, gaat het Huis tot de orde van den dag over."

Dit voorstel is zonder hoofdelijke stemming aangenomen, en daarmede is de zaak in het Hoogerhuis afgeloopen op eene wijze die lord Aberdeen niet in de dadelijke noodzakelijkheid brengt om af te treden.

— In de zitting van het Lagerhuis van jl. Maandag werd de vraag gedaan, of het gouvernement berigten had ontvangen waaruit bleek dat Rusland aan de eischen van Oostenrijk en Pruissen had toegegeven. Deze vraag is door lord John Russell ontkennend beantwoord. Hij bevestigde het berigt van de opheffing van het beleg van Silistria.

— De Londensche *Globe* van jl. Maandag zegt in zijn beursberigt: » De stellige tijding van den aftogt der Russische troepen uit Turkije heeft hier geene rijzing te weeg gebragt, daar de aandacht des publieks thans meer op de binnenlandsche politiek gevestigd is en de uitkomst der zitting van het Hoogerhuis van heden avond met spanning wordt te gemoet gezien."

Gisteren (Dingsdag) was de Londensche effectenbeurs bij niet grooten omzet in eene vaste en willige stemming, en de prijs der consols rijzend.

FRANKRIJK.

De werkzaamheden van de ligting en inlijving van 140,000 recruten voor de Fransche land- en zeemagt zijn afgeloopen. Hoewel deze ligting bijkans twee malen zoo talrijk is als eene gewone, hebben de overheden daarbij, zegt de half-officiele *Moniteur de l'armée* meldt, nergens verzet of moeijelijkheden ontmoet: integendeel het aantal lotelingen die vrijstelling vroegen als kostwinners van een gezin of op grond van geveinsde ligchaamsgebreken of van moedwillige verminkingen, is dit jaar veel minder aanzienlijk geweest dan ooit vroeger bij eene gewone ligting.

— De Parijsche effectenbeurs sloot gisteren (Dingsdag) in eene vaste en willige stemming, met eenige verhooging van den prijs der Fransche 3 percents schuldbrieven.

SPANJE.

Volgens de berigten uit Madrid van den 20sten dezer heeft het Spaansche gouvernement van de som van 180 millioen realen, die het behoefde om de schatkist vooreerst uit ongelegenheden te brengen, twee derde gedeelten door vrijwillige leening van de belastingpligtigen bekomen, zoodat slechts een derde bij wijze van gedwongen leening zou behoeven geheven te worden.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

Parijs 26 Junij: Fransche 3 pcts. rente fr. 72.75; idem $4^1/_2$ pcts. fr. 98.10.

Londen 26 Junij: Engel. 3 pcts. gecons. $93^5/_8$ pct.; Nederl. $2^1/_2$ pcts. » pct.; idem 4 pcts. » pct.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'sGRAVENHAGE, *den 28sten Junij* 1854.

In het hoofd-kiesdistrict AMSTERDAM is gisteren bij herstemming tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen de heer *J. C. Baud* met 1087 van de 1686 uitgebragte stemmen.

In het hoofd-kiesdistrict UTRECHT, de heer mr. *N. P. J. Kien*, met 825 van de 1483 uitgebragte stemmen.

In het hoofd-kiesdistrict DORDRECHT, de heer mr. *P. A. Sander* met 948 van de 1511 stemmen.

Blijkens de *Javasche Couranten* tot den 6den Mei jl. had de Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen.

(*Javasche Courant van den 12den April.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, eervol, uit hoofde van vertrek, G. L. Brocx, als lid in den raad van justitie te Padang;

benoemd tot resident:

van Japara, M. A. J. Gaillard, thans resident van Kadoe;

van Kadoe, D. F. Schaap, thans resident van Banka;

van Banka, A. M. Bousquet, thans adsistent-resident van Buitenzorg;

tot adsistent-resident van Krawang, mr. H. J. W. van Lawick van Pabst, thans adsistent-resident van Salatiga (residentie Samarang);

tot lid in den raad van justitie te Padang, D. J. Uhlenbeck, majoor der genie;

tot lid in den raad van justitie te Amboina, A. J. Harmsen, burger aldaar;

tot kassier bij het vendu-departement te Batavia, J. W. Thierbach, laatstelijk 2de algemeene pakhuismeester, en zulks met intrekking van zijn pensioen;

tot controleur der 3de klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang, H. M. Botter, thans ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar;

tot posthouder te Soekadana (Wester-afdeeling van Borneo), J. C. Twijsel, ambtenaar op wachtgeld, laatstelijk klerk tevens pakhuismeester te Pontianak (Wester-afdeeling van Borneo);

tot gezworen landmeter en rooimeester in de residentie Soerakarta, C. A. C. von Wolzogen, gewezen officier der genie;

tot élève-translateur voor de Javaansche taal te Djokjocarta, C. W. Baumgarten, thans belast met de waarneming van die betrekking;

opgedragen, de waarneming der betrekking van president van den raad van justitie te Amboina, aan D. S. Hoedt, thans oudste lid in dien raad;

goedgekeurd, dat door den gouverneur der Moluksche eilanden is ontheven, eervol, de 1ste luitenant, thans kapitein der infanterie, militaire kommandant te Wahaaij, J. W. C. Kern, van de verdere vervulling der betrekking van civilen gezaghebber aldaar;

is opgedragen, de betrekking van civilen gezaghebber te Wahaaij, aan den 1sten luitenant der infanterie, benoemd militairen kommandant aldaar, S. J. Delfos den Doren;

bij het militair departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, aan den 1sten luitenant van het regement Oost-Indische cavalerie, H. baron Bentinck;

bevestigd, J. H. Wouters, in de betrekking van archivarius, met rang van commies, op het hoofdbureau van de directie der artillerie;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn overgeplaatst: bij de infanterie, bij het 4de bataillon, de 2de luitenant M. C. E. Ruempol, van het 9de bataillon;

bij het 8ste bataillon, de kapitein F. T. Engelenburg, van het 12de bataillon; en de 1ste luitenant F. M. S. van Zuijlen, van het garnizoens-bataillon in de Molukkos;

bij het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling, de 1ste luitenant P. E. A. van der Wijck, van het 3de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de Molukkos, de 2de luitenant J. C. Hamakers, van het 8ste bataillon;

bij de garnizoens-compagnie te Benkoelen, de 1ste luitenant R. A. J. van der Schrieck, van het 8ste bataillon;

tijdelijk bij het corps sapeurs, de 2de luitenant der infanterie, J. H. Swaving, van het 3de bataillon;

zijn geplaatst: bij de infanterie, bij het 3de bataillon, de 2de luitenant E. N. E. van Oort;

bij het 4de bataillon, de 2de luitenant R. H. G. Ruempol, beiden onlangs uit Nederland aangekomen;

bij het 10de bataillon, de 1ste luitenant J. P. Pfeifer, van het 11de bataillon, laatstelijk, wegens ziekte, op non-activiteit geweest;

(*Javasche Courant van den 15den April.*)

bij het civiel departement:

ontheven, de 3de commies op het bureau van den adsistent-resident van Probolingo (Bezoekie), P. Koppeschaar, van de verdere vervulling van die betrekking;

benoemd tot leden in den raad van justitie te Macassar: W. A. J. W. Boers, kapitein der infanterie, en D. A. J. B. de Graaf, havenmeester te Macassar;

tot commies op het bureau van den adsistent-resident van Probolingo (Besoekie), J. P. G. van der Mark, thans klerk op het bureau van den resident van Bantam;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures zijn geplaatst: bij het beheer der landelijke inkomsten en cultures, in de residentie Cheribon, als controleur der 2de klasse F. Arnold Bik;

in de residentie Madioen, de controleur der 3de klasse, H. J. Kempees;

in de residentie Bantam, de controleur der 3de klasse, A. J. L. van Hemert;

in de residentie Soerabaija, de ambtenaar ter beschikking, W. R. Adema;

bij de directie der cultures, de controleur der 2de klasse, J. P. Baumgardt;

zijn benoemd: bij het personeel der indigo-cultuur, tot opziener der 2de klasse, F. G. Schaff, opziener bij de Braziliaansche koffijbereiding;

bij de Braziliaansche koffijbereiding, tot waarnemend opziener, J. H. de Graaf, klerk op het residentiebureau van Bantam;

is overgeplaatst, bij het personeel der kaneel-cultuur, van Krawang naar Bagelen, de opziener der 2de klasse, H. E. van Kraaijenoord;

(*Javasche Courant van den 19den April.*)

bij het civiel departement:

gesteld: ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaren der 2de klasse voor den dienst in Nederlandsch Indie, J. J. van Limburg Brouwer en C. Mogge Pons;

tijdelijk, ter beschikking van den resident in de Wester-afdeeling van Borneo, W. H. Brouwer, ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatstelijk 2de commies bij den algemeenen ontvanger te Batavia;

overgeplaatst: naar Amboina, de opziener der 1ste klasse van den waterstaat te Soerabaija A. W. Reifert, ten einde te worden belast met het toezigt over het civiel bouwdepartement aldaar;

naar Banka, de opziener der 2de klasse van den waterstaat te Macassar J. C. Staal, ten einde te worden belast met het toezigt over het civiel bouwdepartement op dat eiland;

goedgekeurd: dat door den directeur der middelen en domeinen,

zijn benoemd: tot commies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Padang, J. S. L. Hurrelbrinck. commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester, te Aijer-Bangies;

tot commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuismeester te Aijer-Bangies, A. Intveld, klerk op het bureau van den gouverneur ter Westkust van Sumatra;

tot ondercommies bij de recherche te Soerabaija, H. E. Loffman, boomwachter aldaar;

is bevorderd, tot ondercommies der 1ste klasse bij de recherche te Batavia, H. C. Klesman, ondercommies der 2de klasse;

bij het militair departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der artillerie, J. Brouenius van Nidek;

gesteld op non-activiteit, tijdelijk, de van verlof uit Nederland teruggekeerde ridmeester van het regement Oost-Indische cavalerie M. J. van Bel;

benoemd, tot opziener over de wagenmakers en kuipers bij den artillerie-constructiewinkel te Soerabaija, R. Schennink, thans onder-opziener over die ambachten bij dien winkel;

(*Javasche Courant van den 22sten April.*)

bij het civiel departement:

ontheven, op zijn verzoek en uit hoofde van vertrek, eervol, de president van de hoofd-commissie van onderwijs in Nederlandsch Indie P. van Rees, van de verdere vervulling dier betrekking; onder dankbetuiging voor de in dezelve bewezen diensten;

benoemd: tot president van de hoofd-commissie van onderwijs in Nederlandsch Indie, mr. C. A. de Jongh, vice-president van het hoog geregtshof van Nederladsch Indie;

tot inspecteur van finantien, J. C. de Kock van Leeuwen, thans adsistent-resident voor de politie te Batavia;

tot lid in het hoog militair geregtshof van Nederlandsch Indie, mr. J. R. Couperus, raadsheer in het hoog geregtshof van Nederlandsch Indie;

tot raadsheer in het hoog geregtshof van Nederlandsch Indie, mr. H. C. Nothenius, thans officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia;

tot officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, mr. F. H. E. Schusler, thans advocaat-generaal bij het hoog geregtshof van Nederlandsch Indie;

tot adsistent-resident van Toeban, in de residentie Rembang, W. J. M. van Schmid, thans adsistent-resident van Malang (residentie Pasoeroean);

tot griffier bij den raad van justitie te Padang, mr. F. P. J. Fleur, thans 1ste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia;

tot substituut-griffier bij den raad van justitie te Soerabaija, mr. G. F. Essers, ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie;

gesteld, ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar der 2de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie C. J. de Lange;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den controleur der 2de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, O. W. Swaving;

(*Javasche Courant van den 26sten April.*)

civiel departement:

ontslagen: op zijn verzoek, uit hoofde van vertrek, eervol, H. Vernède, als lid van het bestuur over de Protestantsche kerk in Nederlandsch Indie, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen nuttige diensten;

eervol, uit de betrekking van 1sten substituut-griffier bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, mr. G. C. P. Poelman, en zulks onder toekenning van wachtgeld;

in activiteit hersteld, de ingenieur der 3de klasse bij den waterstaat en 's lands gebouwen J. M. Hageman;

benoemd: tot zendeling-leeraar bij de inlandsche Christen gemeenten te Depok en Toegoe, J. R. P. F. Gonggrijp, zendeling, thans binnenregent van het Protestantsch wees- en armhuis te Samarang;

tot adsistent-resident van Salatiga, in de residentie Samarang, H. E. de Vogel, thans adsistent-resident van Tjilatjap, in de residentie Banjoemaas;

(*Javasche Courant van den 29sten April.*)

bij het civiel departement:

benoemd, tot griffier bij het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, mr. T. H. der Kinderen, thans griffier bij den raad van justitie te Soerabaija;

tot directeur der posterijen te Batavia, de voor het postwezen uit Nederland gezonden ambtenaar J. P. Theben Terville, thans voorloopig met die functien belast;

tot controleur der derde klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, J. Kniphorst, thans ambtenaar ter beschikking van den directeur der cultures;

tot élève bij het boschwezen op Java, J. J. Rambaldo, thans werkzaam op het residentiekantoor te Soerabaija.

goedgekeurd, dat de resident van Samarang heeft geschorst: den commies bij den algemeenen ontvanger te Samarang, J. G. L. Bickes, in de verdere uitoefening van zijne betrekking;

heeft belast, den ambtenaar op wachtgeld H. W. van Affelen van Saemsfoort, met de waarneming der betrekking van commies bij den algemeenen ontvanger te Samarang;

(*Javasche Courant van den 3den Mei.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op zijn verzoek, eervol, H. B. van Loosbroek, deurwaarder bij den raad van justitie te Macassar, uit die betrekking;

benoemd: tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerakarta, A. van Davelaar, laatstelijk predikant bij die te Pasoeroewan, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

tot advocaat-generaal bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch Indie, mr. F. F. L. U. Last, thans lid in den raad van justitie te Batavia;

tot adsistent-resident van Buitenzorg, H. C. Bekking, thans adsistent-resident van Bandjar-Negara, residentie Banjoemaas;

tot secretaris der residentie Preanger-Regentschappen, L. W. C. Bosch, thans secretaris der residentie Banjoemaas;

tot secretaris der residentie Banjoemaas, jhr. C. F. Siberg, laatst eerste commies bij de directie der cultures, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-activiteit;

tot deurwaarder bij den raad van justitie te Macassar, J. Misero, thans voorloopig als zoodanig aangesteld;

verleend: een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den secretaris der residentie Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo W. C. Happé;

een tweejarig verlof naar Nederland, aan den adsistent-resident der Limapoetoe Kottas (Padangsche Bovenlanden) R. Zellner;

bij het militair departement:

verleend, een verlof naar Nederland voor den tijd van een jaar, buiten bezwaar van den lande, aan den officier van gezondheid der 2de klasse F. W. Dolge;

(*Javasche Courant van den 6den Mei.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident voor de politie te Batavia, H. J. C. Hoogeveen, thans hoofdcommies bij de directie der producten en civile magazijnen;

tot griffier bij den landraad der stad en voorsteden van Batavia, mr. K. W. H. van Schelle, ambtenaar der 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie, onlangs uit Nederland aangekomen, thans op non-activiteit;

tot controleurs der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, mr. J. W. S. van Baumhauer, J. P. F. Gericke en J. F. Haase, thans ambtenaren ter beschikking van den directeur der cultures;

tot opziener der 1ste klasse bij de indigo-cultuur, J. L. Struwer, thans opziener der 2de klasse bij die cultuur;

bij het militair departement:

geplaatst bij de geneeskundige dienst: ter Sumatra's Westkust, de officieren van gezondheid der 3de klasse C. F. Diepenbroek en W. A. P. E. L. Zijnen Wartel;

bij het groot militair hospitaal te Soerabaija, de officier van gezondheid der 3de klasse J. L. de Jeeger;

bij het groot militair hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der 3de klasse C. A. M. M. M. von Ellenrieder.

Wij ontleenen aan gemelde Couranten nog de volgende berigten:

Wij zijn wederom in de gelegenheid de navolgende bewegingen der zeemagt in deze gewesten mede te deelen, als een vervolg van die, opgenomen in ons n°. 11.

Den 6den Februarij kwam ter reede van Batavia Zr. Ms. fregat *Prins Frederik der Nederlanden*, onder bevel van den kapitein ter zee A. C. van Braam Houckgeest.

De door dien bodem volbragte togt naar Singapore, Riouw en Muntok heeft geene meldenswaardige voorvallen opgeleverd.

Zr. Ms. korvet *Sumatra*, kapitein-luitenant ter zee H. Wipff, behoorende tot het station in de Moluksche wateren, deed in het laatst der maand December ll. eenen togt van Amboina naar Banda en terug, welke gekenmerkt werd door ongestadig buijig weder, waarvan het gevolg was dat een groot gedeelte der bemanning door koorts werd aangetast.

De in de wateren van Riouw gestationeerde brik de *Haai*, waarover de kapitein-luitenant ter zee M. F. Courier dit Dubekart het bevel voert, vertrok den 7den Februarij naar de westkust van Borneo ter bekruising van het vaarwater derwaarts en het inwinnen van berigten nopens den stand van zaken in die bezitting.

Deze togt heeft geene andere bijzonderheden opgeleverd dan dat men ter genoemde kust vernam dat de Chinezen de rivier Sekawang met palen versperd hadden, doch voor het overige zich stilhielden.

Den 1sten Maart op het station te Riouw teruggekeerd, waren de diensten van die brik spoedig daarna weder noodig bij het uitbreken van een opstand aan boord van de Chinesche wankang *Sin Thay [illegible]* genaamd, waarvan melding is gemaakt in de *Javasche Courant* van 5 April jl., n°. 27.

De tot het station in de wateren der Molukken behoorende adviesbrik *Pylades*, luitenant ter zee 1ste klasse W. A. Kleijne, kwam den 28sten December van den kruistogt, naar de Soela-eilanden, Batjan en Ternate, ter reede van Amboina terug. De bevelhebber berigt dat hij in die wateren geen spoor van zee- of strandroof heeft kunnen ontdekken; terwijl ook het hoofd van Soela Bessie hem de verzekering had gegeven dat zulks ook in geruimen tijd niet het geval was geweest. De sedert jaren op die eilanden rondzwervende Tabelloresche en Galeloresche onderdanen van den Sultan van Ternate, waren naar hunne woonplaatsen

teruggekeerd. Soela Taliabo en Soela Mangola hebben nagenoeg geene strandbewoners, en, voor zoover is onderzocht kunnen worden, bijna geene ankerplaatsen.

Den 25sten Januarij vertrok die bodem weder naar de Aroe- en Zuidwester-eilanden, tot het doen der jaarlijksche commissiereis.

De schoenerbrik *Sylph*, gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse J. van der Straaten, verliet den 12den Februarij de reede van Batavia, en kwam den 25sten daaraanvolgende ter reede van Padang, alwaar zij de schoenerbrik *Egmond*, luitenant ter zee 1ste klasse J. H. Roelants, in het station ter Westkust van Sumatra afloste. Deze keerde daarop naar Java terug, en kwam den 10den Maart ter reede van Batavia ten anker.

Op de beide togten van die bodems hebben geene meldenswaardige bijzonderheden plaats gehad.

De hoogst belangrijke hydrographische opname van af Singkel tot Taboeijong, waaraan veel moeite en vermoeijenis is verbonden geweest, heeft het état-major van de *Egmond* beëindigd.

De in de wateren van Celebes gestationeerde schoenerbrik *Lansier*, waarover de luitenant ter zee 1ste klasse W. P. J. L. Stort het bevel voert, is den 22sten Februarij van Macassar vertrokken, ter bekruising van de zuidelijke baaijen, bij welke gelegenheid het vaarwater tusschen Saleijer en het Varkens-eiland zal worden opgenomen.

De schoener *Argo*, luitenant ter zee 1ste klasse P. van Wijhe, gestationeerd ter oostkust van Sumatra, heeft in het begin van Januarij eenen togt naar Palembang gedaan en daarna de Djambie-riviermondingen bezocht.

De *Aruba*, schoener onder bevel van den luitenant ter zee der 2de klasse G. W. F. Moeth, kwam den 3den Maart ter reede van Batavia, na eenige herstellingen aan het marine-etablissement te Soerabaija ondergaan te hebben.

Eenige dagen daarna vertrok die bodem weder naar zee, om onderzoek te doen naar eenige nieuw ontdekte gevaren in de nabijheid van Poelo Babie, de Twee gebroeders en den Noordwachter gelegen.

Overgaande tot de verrigtingen van Zr. Ms. stoomschepen welke meer belangrijk zijn geweest, zullen wij beginnen met de *Gedeh*, stoomschip van de 1ste klasse, gekommandeerd door den kapitein-luitenant ter zee P. Dibbetz.

Deze stoomer, waarvan wij het vertrek van Macassar, met Zr. Ms. schoenerbrik *Ambon* op sleep, vroeger hebben medegedeeld, is daarmede zonder bijzondere voorvallen te Soerabaija aangekomen en na genoemden bodem aldaar in reparatie achtergelaten te hebben, weder naar het station in de wateren van Celebes teruggekeerd. Op den overtogt derwaarts werden de eilanden Raas en Urk onderzocht en de reede van Ketapang op het eiland Kangeang aangedaan. Nergens vond men eenig spoor van zeeroovers. Den 2den Maart vertrok de *Gedeh* weder op een kruistogt tegen eenige rooversvaartuigen, welke gezegd werden de wateren van Celebes onveilig te maken. Het verhaal van dezen togt vinden onze lezers in ons laatste nommer.

De *Merapi*, kapitein-luitenant ter zee J. J. van der Moore, verliet den 1sten Februarij de reede van Batavia, in last hebbende het bekruisen der eilanden beoosten Java. Hierin voorloopig verhinderd wordende door een lek hetwelk in den ketel ontstond, doch te Soerabaija is kunnen hersteld worden, onderzocht die bodem achtervolgens de Raas-Kangeang-Bawean en Boompjes-eilanden, zonder eenig spoor van zeeroovers te kunnen ontdekken, welke zich volgens naar ingewonnen berigten in den laatsten tijd ook niet meer in die streken hadden vertoond. Bij de vlag teruggekeerd, vertrok de *Merapi* den 26sten Maart met een aantal expeditionaire troepen en ammunitie aan boord en Zr. Ms. stoomschip *Onrust* op sleep, naar de Westkust van Borneo, en zal binnen weinige dagen van daar terugkomen.

De *Onrust*, gekommandeerd door den luitenant ter zee der 1ste klasse W. C. Klis, zal voorloopig ter Westkust van Borneo in station blijven; voor zooveel zulks met de weinige ruimte van dat stoomschip was overeen te brengen, zijn daarmede insgelijks troepen en goederen bestemd voor eene ophanden zijnde expeditie naar die kust overgevoerd.

Gelijktijdig vertrok Zr. Ms. stoomschip *Celebes*, luitenant ter zee 1ste klasse F. L. Geerling, met troepen, ammunitie en geld bestemd voor Pontianak en Sambas derwaarts. Die bodem had reeds eenige dagen te voren een 300tal expeditionaire troepen naar de Westkust van Borneo overgevoerd, en zal even als de *Onrust* daar voorloopig in station blijven.

Het reeds tot dat station behoorende stoomschip *Borneo*, onder bevel van den luitenant ter zee 1ste klasse G. P. J. Mossel, heeft een togt op de Kapoeas-rivier aangevangen, aan boord hebbende den luitenant-kolonel, belast met de leiding der politieke aangelegenheden ter Westkust van Borneo, benevens 150 man troepen.

Zr. Ms. stoomschip *Etna*, behoorende tot het station in de Moluksche wateren en gekommandeerd door den luitenant ter zee 1ste klasse H. F. Valentini, verliet den 10den December de baai van Amboina met het doel om de oostkust van Celebes, de Bangaai- en Soela-eilanden te bezoeken.

De resultaten van- en ontmoetingen op deze reis zijn in ons laatste nommer reeds medegedeeld. (Zie *Staatscourant* nº. 128).

— Den 9den dezer is Zr. Ms. stoomschip *Merapi* alhier teruggekeerd van de Westkust van Borneo, werwaarts het tot overvoer van het nog resterende gedeelte der expeditionaire troepen en de benoodigde ammunitien met Zr. Ms. stoomschepen *Celebes* en *Onrust* op den 26sten Maart jl. vertrokken was.

Sedert onze laatste berigten was er in de Wester-afdeeling van Borneo niets bijzonders voorgevallen.

Te Sambas was men druk bezig met alles voor de op handen zijnde expeditie in gereedheid te brengen. Men geloofde echter dat de aanhoudende regens zouden beletten vooreerst eenige militaire beweging te doen plaats hebben. De luitenant-kolonel Andresen bevond zich nog met Zr. Ms. stoomschip *Borneo* op de Kapoeas, maar werd dagelijks terugverwacht.

— Op den 31sten Maart jl. is in den kraton te Sumanap overleden de algemeen geachte Sultan van Sumanap, Z. H. Pake Nata Ningrat, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Hij betoonde zich steeds een trouw vriend van het Nederlandsch Indisch Gouvernement. — In de oorlogen op Celebes, Java en Balie bewees hij goede diensten, door het verstrekken van hulptroepen. In betrekking van bloed- of aanverwantschap staande tot de meeste regents-familien van Java's noord-oostkust, trachtte hij steeds zijnen invloed op die familien ten meesten nutte van het Gouvernement aan te wenden, en zijne betrekkingen in te prenten, dat in hunne gehechtheid aan het Gouvernement de beste waarborg voor hun eigen voorspoed gelegen is.

Als taalkundige was hij met roem bekend. Vele oude inscriptien in de Kawi-taal werden door hem ontcijferd. Men weet dat sir Stamford Raffles veel nut getrokken heeft uit de aanwijzingen van dezen Vorst, bij de zamenstelling zijner » *History of Java.*"

Hij zelf zal in de geschiedenis van zijn land en van Nederlandsch-Indie eene eervolle plaats beslaan, als een toonbeeld, voor inlandsche vorsten en grooten, van trouw en gehechtheid aan het souvereine gezag des Konings en van 's Konings vertegenwoordiger in deze gewesten.

— In de Lampongsche districten blijft de pokkenziekte zich uitbreiden. Er zijn reeds eenige gevallen van voorgekomen in kampongs waar de bevolking eerst onlangs is ingeënt.

Het bestuur doet het mogelijke om de ziekte tegen te gaan.

De sawavelden in de vallei van Telok Betong staan welig en beloven eenen goeden oogst.

De wegen in de binnenlanden zijn door de vele regens zeer slecht, waardoor de afvoer van producten schaarsch is. De marktprijzen zijn daardoor tot buitengewone hoogte gestegen; men betaalde

voor	gom-elastiek	f 40 tot f 47.
»	boomwol	7.
»	zwarte peper	[illegible]
»	witte »	22.
»	koffij tot	24 de pikol.

Gedurende de maand Maart waren ruim 600 pikols rijst van Java ingevoerd. De prijs was f 5½ tot f 6 de pikol.

— Op den 25sten Maart jl. is te Soerakarta overleden kiahi toemenggoong Djoyo-Kario, gepensioneerde regent van Patjitan. Naar zijne herinneringen en naar die van hooghejaarde inlanders, die nog kinderen zijnde, hem reeds als man kenden, is af te leiden dat hij den ouderdom van 120 jaren bereikt heeft.

— Als een vervolg van de berigten, voorkomende in ons nommer van 1 April jl. (zie *Staats-courant* nº. 128) ontleenen wij uit de van Palembang ontvangene tijdingen, loopende tot den 8den dezer, het volgende:

De resident was den 27sten Maart jl. te Lahat aangekomen, en koesterde gegronde hoop op eenen rustigen afloop der zaken.

De hoofden der Passumah zouden aldaar afkomen.

In de Ampat Lawang was alles rustig. Radja Tiang Alam zou van zijne wonden herstellen.

De doessons in de divisie Lematang Ilier verkeerden in eenen redelijken staat; de rijstoogst, welke begonnen was, bleek gunstig te zullen zijn.

In de Lematang Oeloe was eene buitengewone uitbreiding aan den landbouw gegeven. De bouwgronden waren met het weligste rijstgewas bedekt, en de oogst, welke op sommige plaatsen reeds begonnen was, beloofde rijk te zullen wezen.

In het district Semendo waren de pokken geweken.

De vaccinateur van de Ogan Oeloe was van daar teruggekeerd, na eene menigte personen te hebben ingeënt.

Op dringend verzoek van de bevolking van Koekoe, had de resident met 1 April jl. den handel langs de geheele Batang Lekoh opengesteld.

Ook waren regelingen genomen tot verligting der antarandiensten.

De hoofden van de Goemaij waren allen te Lahat aangekomen.

In de Passumah was hier en daar de bevolking elkander vijandig.

— Gedurende de maand Maart jl. is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen . . . . f 457,915.10⁵

De ontvangst over de drie eerste maanden van het jaar bedraagt . . . . f 1,657,769.78⁵

Hieronder zijn echter begrepen:

Aan regten op gouvernements-producten	f 345,754.10⁷	
Aan terugbetaalde regten	14,512. 68	
		360,267.55
Zuivere opbrengst		f 1,297,502.23⁵

Gedurende de eerste drie maanden van 1854, is minder ontvangen dan over dat tijdvak in 1852 . .	f	169,454.95⁵
en meer dan in 1853		138,855.10

— Door den heer J. E. Teijsman, hortulanus bij 's lands plantentuin te Buitenzorg, zal weldra, even als in het vorig jaar, eene botanische reis worden gedaan, thans door de residentien Japara, Rembang, Madioen, Kedirie, Soerabaija, Pasoeroean en Bezoekie, en de assistent-residentien Patjitan en Banjoewangie.

— Over de maand Maart zijn de navolgende bijzonderheden van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo vernomen:

Door den advies-stoomer *Tjipannas* waren de Barito-Kapoeas en Kahaijan-rivieren bezocht.

De voortdurende vijandschap tusschen de bevolking der Kapoeas en die van de Boven-Doessons, was oorzaak van de vele strooptogten welke gepleegd werden.

Genoemd vaartuig was den 26sten Maart te Bandjermasin teruggekeerd.

— Omtrent de kinderziekte in de Lampongsche districten zijn de volgende berigten ontvangen:

In de kampong Banding was men er in geslaagd de inwoners te revaccineren.

Het was niet gelukt in de Marga Oesteran en Negara Ratoe, noch in de kampong Tjandie, door te dringen, zoodat aldaar geene revaccinatie kon plaats hebben.

Volgens geruchten waren in de laatstgenoemde kampong meer dan 100 bewoners overleden, en zou de ziekte hevig woeden in de kampongs Tan Keedjoe en Djondong.

Van de Westkust van Sumatra zijn de volgende berigten ontvangen, loopende over Maart 1854.

In de afdeeling Pasaman waren op verscheidene plaatsen de waterpokken uitgebroken, evenwel niet van hevigen aard; weinig sterfgevallen hadden er plaats gehad. Door tijdig aangebragte hulp, was de ziekte aan het afnemen.

In het regentschap Indrapoera hadden zich vele tijgers vertoond.

Het padiegewas stond gunstig; de koffijproductie was ruim.

De handel en scheepvaart op Padang waren in Maart vrij belangrijk

Den [illegible] Maart lagen aldaar tien schepen in lading, te weten: 4 kustvaarders, 4 Nederlandsche, 1 Amerikaansch en 1 Fransch schip.

Volgens berigten van Benkoelen, over de maand Maart 1854, oefende de ongestoorde rust aldaar eenen zeer gunstigen invloed uit op het handelsverkeer met de aangrenzende landen: het onderling vertrouwen nam toe en de algemeene veiligheid werd meer en meer bevestigd.

Van Billiton werd over de maand Maart 1854 gemeld, dat de kinderziekte zich niet verder verspreid had.

De buikziekte, welke onder de inlandsche bevolking heerschte, was merkelijk afgenomen. Onder de Chinesche mijnwerkers waren echter nog vele zieken.

De rijstoogst was in dit jaar redelijk mede gevallen; men was bezig de padie in te zamelen.

— Als een vervolg op het voorkomende in ons nommer van den 22sten April 1854, deelen wij de volgende tijdingen van Palembang mede, loopende tot 15 April 1854.

Nadat de resident eenige dagen te Lahat had vertoefd, waren eindelijk eenige hoofden der Passumah afgekomen; anderen hadden aan de oproeping niet voldaan.

Onder de afgekomenen bevond zich het hoofd, waarmede eene zaak van moord en roof [illegible] Goemay Lembak [illegible] juiste berigten waren ingekomen, en dat hetgeen voor een roobtogt werd gehouden, niets anders was dan eene in die streken nog in zwang zijnde vendetta of bloedwraak. De daad verloor hierdoor geheel hare staatkundige kleur. Er waren echter maatregelen van tuchtiging genomen. — De handel met de Passumah was hersteld.

300 à 500 personen uit de Makkakan hadden eenen inval gedaan in de Kommering Oeloe. Ter beveiliging van ons etablissement, waren eenige troepen van Palembang naar Moeara Doea vertrokken.

Den 6den April had te Palembang het volgende noodlottig voorval van amok plaats.

De kapitein der infanterie J. B. Auffmorth, de 1ste luitenants J. C. W. Prager en J. H. Z. A. Latour, de officier van gezondheid D. J. de Leeuw, de agent der Nederlandsche Handelmaatschappij van Oostersee en de adsistent-resident van Palembang, zaten omtreeks 7 ure des avonds vóór het societeits-gebouw digt bij den grooten weg.

Men hoorde dat niet ver van daar, bij de groote poort van het fort, een rumoer ontstond, en vermeende dat misschien eenige gevangenen wilden ontvlugten. Terwijl men opgestaan was om de ware oorzaak te vernemen, kwam een als hadjie gekleede inlander aanloopen, en ging onder het geschreeuw van eenige woorden de heeren een paar schreden voorbij. Eenige wilden hem vatten; hij keerde zich om, viel hen aan, en vervolgde hen, eer men zich behoorlijk te weer kon stellen. Slechts de luitenant Latour was gewapend.

Een paar oppassers, die bij de hand waren, vielen hem aan; ook eenige militairen van de hoofdwacht kwamen ter hulp. Het gelukte den amokmaker echter door hen heen te komen; hij vervolgde toen een paar heeren, die naar de zijde van het fort waren gevlugt.

Vóór de poort van het fort werd hij echter afgemaakt.

De heer Heydorn, een te Palembang gevestigd handelaar, die zich op den weg bevond, vóór dat de bovenstaande aanval voor het societeitsgebouw plaats greep, werd gewond. [illegible] hij besprong de schildwacht, die aldaar op post stond, en die hij doodelijk verwondde.

Het gelukte de schildwacht echter nog, om den aanvaller de piek afhandig te maken. Van daar was hij de heeren die voor de societeit zaten, met een dolk gaan aanvallen. Ook de heeren Auffmorth en Latour werden door hem gewond. De laatste was dien ten gevolge overleden even als de schildwacht.

De twee andere gewonden waren buiten gevaar.

Deze amok stond, voor zoover kon worden nagegaan, in geen verband tot eenig politiek oogmerk. Geestdrijverij, maar meer bijzonder wraakoefening, werden als drijfveren aangemerkt.

De ware oorzaak hiervan was nog niet bekend. Op de hoofdplaats was alles rustig.

— Van de Wester-afdeeling van Borneo zijn over de maand Februarij 1854, de volgende bijzonderheden vernomen:

Omtrent de Chinezen van Montrado waren geene bepaalde berigten ingekomen. Men zeide dat de twee grootste onruststokers Wong Thoe en Leno Nie Lijong, bereids uit het bestuur verwijderd (zie ons nommer van 15 Maart 1854), nog niet door anderen waren vervangen.

Het slagen der vaccine te Pontianak liet weinig te wenschen over. Te Sambas ging het evenwel slecht. De ouders wilden hunne kinderen niet aan de inenting overgeven.

Van de kruisbooten werden te Pontianak enkele lijders aangebragt, welke in een afzonderlijk huis werden verpleegd.

Volgens latere berigten van Sambas, was men er in geslaagd, de vaccine-virus op levende voorwerpen over te brengen, en waren met die stof reeds dertig Maleische mannen ingeënt.

Van Sambas wordt, onder dagteekening van 10 April 1854, het volgende betreurenswaardige voorval gemeld:

De kapitein der sapeurs S. M. Hebert, deed den 9den April, na [illegible] verkregen vergunning, met zijne compagnie sapeurs, welke te Sambas [illegible] waren, eene militaire wandeling naar Kartiassa.

[illegible] het oversteken der zeer breede en snel stroomende rivier, had men [illegible] zamengesteld, ten einde tevens daarmede proeven te nemen op de [illegible].

Nadat [illegible] vlotten te water was gelaten, begaven zich de kapitein Hebert, de [illegible] luitenant H. A. L. Bousquet, de fourrier J. J. H. Varenkamp, met [illegible] als roeijers daarop, en werden zij gevolgd door den adjudant-onderofficier Methorst, den sergeant J. Smeets en eenige anderen.

Naauwelijks in het midden der rivier gekomen, kreeg het vlot eene schommelende beweging, en alles verdween eensklaps onder water. Het grootste gedeelte der manschappen geraakte in het water, doch klampte zich krampachtig aan het vlot, waarmede de kapitein Hebert, nog overeind staande, spoedig weder boven kwam.

Nadat de sapeur 1ste klasse Leclerq, den kapitein eenige woorden tot aanmoediging had toegeroepen, zonk het vlot weder in de diepte, en werd de kapitein Hebert niet meer gezien.

De heer Bousquet was eenige ellen van het vlot in het water gestort, en kwam drie malen boven, pogingen doende zich door zwemmen te redden, waarin hij echter door zijne kleeding werd verhinderd. De sapeur 1ste klasse van Hoeijwegen ondersteunde hem nog eenige oogenblikken en hield hem boven water, doch werd genoodzaakt hem los te laten, toen hij onverwachts onder water werd aangegrepen, en onder eenen dubbelen last zonk, zoodat hij op eigen behoud moest denken; nog eenmaal was de heer Bousquet boven gekomen, doch even spoedig weder verdwenen.

De korporaal Schalekamp, zelf niet kunnende zwemmen, deed moeite om den kapitein Hebert, naast wien hij was boven gekomen, te redden; hij bezweek echter onder zijne edele pogingen.

Een paar Europesche sapeurs waren oogenblikkelijk in de rivier gesprongen en naar den wal gezwommen.

De nog aan den wal staande personen hadden zich gedeeltelijk te water en met sampangs naar de plaats van het ongeluk begeven, en de nog drijvende of aan het vlot hangende manschappen opgevischt.

De kapitein Hebert, de 2de luitenant Bousquet, de korporaal Schalekamp en de inlander Singodongso zijn verdronken; de overigen werden met moeite gered.

Niettegenstaande alle aangewende pogingen, had men den volgenden dag de lijken nog niet teruggevonden.

— De stand der agio op 1 April 1854, op de drie hoofdplaatsen van Java was volgens de courant van 22 April als volgt:

		BATAVIA.	SAMARANG.	SOURABAIJA.
Gouden munt tegen	Zilveren munt	*v* 1 pct.	pari.	pari.
	Recepissen . .	pari.	*w* 3 pct.	»
	Koperen munt	*v* 1 »	*w* 3 »	»
Zilveren munt tegen	Gouden munt.	*w* 1 »	pari.	*v* 1 pct.
	Recepissen . .	pari.	*w* 3 »	*w* 1 »
	Koperen munt	pari.	*w* 3 »	*w* 1 »
Recepissen tegen . .	Gouden munt.	*v* 1 »	*v* 3 »	*v* 1 »
	Zilveren munt	*w* 1/2 »	*v* 3 »	*v* 1 »
	Koperen munt	pari.	pari.	pari.
Koperen munt tegen	Gouden munt.	»	*v* 3 »	*v* 1 »
	Zilveren munt	»	*v* 3 »	*v* 1 »
	Recepissen . .	»	pari.	*v* 1 »

w winst. — *v* verlies.

— De *Javasche Courant* van den 26sten April jl. behelst de volgende opgave van den stand van het *rijstgewas*, onder ultimo *Maart* 1854.

RESIDENTIEN EN AFDEELINGEN.	Gemiddelde prijs per pikol, ordinaire soort rijst, in Maart.		Voor den handel zijn gedurende het loopende jaar opgegeven als:	
	1853.	1854.	Uitvoer.	Invoer.
	RECEPISSEN.		PIKOLS.	
Bantam	f 3. 55	f 4. 90	6,466	872
Batavia	5. —	5. 65	67,617	57,576
Buitenzorg	4. 20	4. 90		
Krawang	4. 30	4. 45		
Preanger Regentschappen	3. —	2. 90		
Cheribon	3. 41	4. 80	60,259	488
Tagal	3. 98	3. 116	17,752	
Pekalongan	4. —	4. 60	418	10,936
Samarang	3. 85	5. 30	7,150	19,985
Japara	3. 96	5. 15	5,319	210
Rembang	4. 40	5. —	4,548	6,167
Sourabaija	3. 110	6. 05	30,889	10,020
Pasoeroean	5. —	5. 60	2,250	2,104
Bezoekie	3. 90	5. 30	5,643	1,271
Kedirie	3. 10	5. 90	2,000	
Madioen	2. 10½	5. 80	4,000	3,000
Soerakarta	3. 113	5. —		
Djokjokarta	4. 77	»		
Patjitan	3. 60	3. 90		1,445
Kadoe	3. 90	3. 105		
Bagelen	3. 21	3. 08		
Banjoemaas	2. 87	3. 80	352	
Banjoewangie	3. 65	4. —	4,414	531

Bantam. De geoogste velden wierpen een vrij goed product af, het gewas staat overigens redelijk.

Batavia. Men is hier en daar met oogsten bezig, het gewas staat goed.

Buitenzorg. De oogst, die bijna afgeloopen is, was zeer gunstig.

Krawang. Vrij gunstig.

Preanger Regentschappen. Over het algemeen zeer gunstig.

Cheribon. Over het algemeen gunstig.

Tagal. De uitkomsten van den oogst zijn nog zeer onzeker.

Pekalongan. Over het algemeen redelijk.

Samarang. De vooruitzigten op eenen goeden oogst zijn zeer onzeker.

Japara. Over het algemeen staat het gewas vrij goed.

Rembang. Het gewas staat redelijk, er wordt naar meer regen verlangd.

Soerabaija. Over het algemeen gunstig.

Pasoeroewan. Over het algemeen gunstig.

Bezoekie. Over het algemeen goed, en belooft bij het aanhouden der regens een goeden oogst.

Kedirie. Het gewas staat goed, de uitkomsten van den oogst hangen van den duur der regens af.

Madioen. Het gewas staat over het algemeen niet ongunstig.

Soerakarta. Het gewas staat over het algemeen redelijk, de oogst zal minder gunstig zijn.

Djokdjokarta. Geene opgaven ontvangen.
Passaroewang. Vrij gunstig.
Kadoe. Gunstig.
Bezoeki. Vrij gunstig.
Banjoemas. Het gewas staat vrij goed, de oogst is afhankelijk van den lateren regen.
Banjoewangie. Over het algemeen gunstig.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 54—57 van het Bijblad I, inhoudende het slot van het verslag van het verhandelde in de zitting der Eerste Kamer van 26 Junij jl.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbraband.*

HERBESTEDING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verwittigt de gegadigden, dat de besteding van de wegruiming en opruiming van een gedeelte onteigende [illegible] langs de Westkil of de te vormen Nieuwe Merwede onder de gemeente Werkendam (provincie Noordbrabant), op grond van de te hooge aannemingsom, is afgekeurd, en dat eene herbesteding van dat werk is bepaald op Dingsdag den 4den Julij 1854, des middags ten 12 ure, aan het lokaal van het provinciaal bestuur te 's Hertogenbosch.

De herbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod, overeenkomstig § 14 van het op den 23sten Mei 1854 goedgekeurde bestek n°. 78.

's Gravenhage, den 24sten Junij 1854.

Van Reenen.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine herinnert bij deze alle houders van schuldvorderingen ten laste van het Departement van Marine over 1853, dat hunne declaratien of rekeningen, volgens art. 2 der wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), *voor den laatsten Junij van het thans loopende jaar*, bij gemeld Departement moeten zijn ingediend, als kunnende de bedoelde stukken na dien dag niet meer in vereffening worden aangenomen.

's Gravenhage, den 20sten April 1854.

De Minister voornoemd,
J. Enslie.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De Minister van Oorlog

Brengt ter kennis van de Belanghebbenden, dat, op Maandag den 17den Julij aanstaande, onder nadere goedkeuring van hem Minister publiek zal worden Aanbesteed:

1°. *door den Intendant in de 2de Militaire Administrative Directie te Utrecht,*

a. de Leverantie van Vleesch, Zout, Azijn, Rijst, Aardappelen, Brandhout en Ligstroo, voor de Troepen, welke ten getale van ongeveer 325 man, [illegible] van 6000 man, van den 1sten tot en met den 20sten September 1854, op de Legerplaats bij *Zeist* zullen worden gekampeerd;

b. de Leverantie van Fourrages ten behoeve van de Officiers- en Troepen-paarden, welke gedurende het tijdvak van den 1sten tot en met den 20sten September aanstaande, in of nabij gezegde Kampements-plaats zullen verblijven, ter sterkte van ongeveer 80 paarden; en

c. de Leverantie van Fourrages voor de Troepen te paard, ongeveer ter sterkte van 240 paarden, welke, gedurende het tijdvak van den 15den Augustus aanstaande, tot en met den 20sten September daaraanvolgende, te *Twello*, *Wilp* en *Voorst* (*Gelderland*) zullen worden gekantonneerd;

2°. *Door den Intendant in de 3de Militaire Administrative Directie te 's Bosch,*

de Leverantie van Fourrages, over het tijdvak van den 15den Augustus aanstaande tot en met den 20sten September daaraanvolgende:

a. voor ruim 500 Cavalerie-paarden, welke aldaar te *Tilburg* zullen verblijven;

b. voor ongeveer 480 Cavalerie-paarden, over hetzelfde tijdvak, waarvan in de gemeenten *Rijen*, *Gilsen*, *Oosterhout* en *Dongen*, ieder één eskadron, ter sterkte van ongeveer 120 paarden, zal worden gekantonneerd; en

c. voor ongeveer 100 Artillerie-paarden, die mede gedurende dien tijd te *Dorst* zullen worden gekantonneerd.

Wanneer men voor de hier bedoelde Leverantie afzonderlijk mogt willen Inschrijven, zal men zich echter moeten houden aan de plaatsen en het getal paarden, respectivelijk bij litt. *a*, *b* en *c* vermeld, zoodat voor de gemeenten in *b* opgenoemd *te zamen* zal moeten worden ingeschreven.

Noodigt mitsdien allen die daarin gading mogten hebben om naar opgemelde Leverantien in te schrijven, hen tevens verwittigende, dat de Voorwaarden, waarop de Aanbestedingen zullen worden gedaan, van den 2den Julij aanstaande, ter lezing zullen liggen in de Bureaux van gemelde Intendanten, in die van de Heeren Commissarissen des Konings in de verschillende provincien, alsmede bij het Ministerie van Oorlog; wordende den Belanghebbenden aanbevolen, zich met de Voorwaarden van Aanbesteding naauwkeurig bekend te maken, vermits daarvan bij hunne inschrijvingen niet mag worden afgeweken.

's Gravenhage, den 27sten Junij 1854.

Bn. Forstner van Dambenoy.

REGISTRATIE EN LOTERIJEN.

Bij de Trekking der *Vijfde* Klasse van de 223ste *Staats-Loterij*, op Woensdag den 28sten Junij 1854, zijn prijzen van duizend gulden of daarboven te beurt gevallen aan de navolgende nommers:

536 een prijs van 50,000 gulden.
[illegible] » » » 1500 »
[illegible] » » » 1000 »

De Directeur der Staats-Loterij,
J. H. Frieswijk.

*** Openbare Verkooping aan 's Rijks Werf der Marine te Vlissingen op Dingsdag den 4den Julij 1854,

van eene partij Eiken en Dennen Brandhout, Schalen, Spaanders, Afbraak, Kleine Vaartuigen, Zeilen, Touwwerk, Wapening, Plunjes, Levensmiddelen en wat meer zal worden aangeboden.

Twee dagen voor de Verkooping zal alles ter bezigtiging op voorschreven Werf gereed liggen.

Vlissingen, 19 Junij 1854.

De Directeur en Kommandant der Marine,
H. Ferguson.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Eerstaanwezende Ingenieur te Groningen zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

Het verrigten van eenig Metsel- en Aardewerk aan de Oostelijke Lunet, in de linie op de hoogte van *Helpen*, met de levering van het daartoe noodige.

Deze Aanbesteding zal geschieden op Maandag den 3den Julij 1854, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement het Wapen der Zeven Provincien, bij H. van der Laan, te Groningen, alwaar het Bestek van den 26sten Junij ter lezing zal liggen. [illegible]

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der gemeente Dinteloord en Princeland brengen bij deze ter kennis van de daarbij belang hebbenden, dat bij hen, met aanschrijving van Zijne Excellentie den Heere Staatsraad, Commissaris des Konings in Noordbrabant, van den 20sten Junij 1854, A. n°. 18, Afdeeling Finantien, onteigening van eigendommen, is ontvangen een exemplaar van het ontwerp met de Kaarten en Profilen, benevens de Staten, voor zooveel deze Gemeente betreft, voor de te onteigene Gronden, van het nog te voltooijen gedeelte Provinciale Grind-Weg van Dinteloord naar Steenbergen.

Dat gemelde stukken van af den 26sten Junij 1854 gedurende dertig dagen op de Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter inzage zullen worden nedergelegd, ten einde een elk, die bezwaren tegen dezelve mogt hebben, die als dan binnen den gestelden termijn, schriftelijk of mondeling, aan Burgemeester en Wethouders in te dienen.

En op dat niemand hiervan eenige onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse gebruikelijk, en geplaatst worden in de Staats-courant, het *Provinciaal Dagblad*, en in de *Bredasche Courant*. [illegible]

Dinteloord, den 25sten Junij 1854.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
P. J. Vogelaar.
De Secretaris,
M. J. van der Put.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

Het Dijkbestuur 's Lands van Megen zal, ten gevolge ontvangen last van Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Noordbrabant, in de gemeente Macharen ten Herberge van H. Geldens, op Woensdag den 12den Julij 1854, den voormiddags ten 11 ure,

Publiek Aanbesteden:

[illegible] de Maas [illegible] de gemeente Macharen, met de levering van al de daartoe benoodigde Materialen.

Het Dijkbestuur voornoemd,
S. P. Bijvoet, *Voorzitter.*
Ter ordonnantie van hetzelve,
H. A. Taase, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te [illegible], in dato den 21sten Junij 1854, op de grosse geregistreerd, [illegible] wonende te Berkhout, ontheven van de Curatele, [illegible] verzoek gesteld was bij Vonnis van den 29sten April 1846.

En geschiedt hiervan Aankondiging ter voldoening aan Art 517 B. W.

N. Carbasius, *Procureur.*

Afkondiging ter voldoening aan Art. 486 van het Burgerlijk Wetboek.

Bij Acte op den 27sten Junij 1854 voor Mr. *J°. de Vries Az.*, Regter in het Vierde Kanton te Amsterdam, bijgestaan met den Griffier, verleden, zijnde geregistreerd, is door Vrouwe *Maria Anna* [illegible] *Bornwater*, weduwe van den heer *Aart Asschenbergh van Monnion*, aan haren Minderjarigen Zoon *Jan Daniel Asschenbergh van Monnion*, verleend Handligting tot het verkrijgen van al de regten bij art. 484 van het Burgerlijk Wetboek vermeld, behalve die van het oprigten van of deelnemen in eenige fabriek, of het drijven van eenigen handel.

Voor extract,
P. C. Sonsthoom, *Procureur.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, Woensdag den 28sten Junij.

Nederland.	Werk. Schuld 2 1/2 pct.	58 15/16	[illegible]	[illegible]
	Dito 3 pct.	70 7/8	71 1/8	70 15/16
	Dito 4 pct.	[illegible]	88 1/2	88 1/2
Rusland.	Bij Hope en C°. 5 pct.	100 7/8	100 1/4	100 1/8
	Dito bij Stieglitz 4 pct.	78	78 1/4	—
Spanje.	Nieuwe 3 pct. thans 1 pct.	19 11/16	19 7/8	19 11/16
	Dito binnenlandsche 3 pct.	36 11/16	36 13/16	36 3/4
Oostenrijk.	Metalliek 1816—1852 5 pct.	63 7/16	64 1/8	64
	Dito 2 1/2 pct.	32 5/8	32 3/4	[illegible]
	Dito 1849 5 pct.	74	74 3/4	[illegible]
Belgie.	Bij Rothschild 2 1/2 pct.	48 1/8	48 5/16	—
Brazilie.	Geldl. 1824 5 pct.	96 1/2	—	—
Peru.	Geldl. 1853 4 1/2 pct.	—	—	—
Mexico.	Obligat. 1851 3 pct.	22 1/8	—	—
Grenada.	Uitgestelde	6 7/16	6 9/16	—
Venezuela		25	—	—

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.